

Nro. 47.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juniusnak 13-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Olasz Ország.

A közelebbről jött *Római* levelek azt hirlelik, hogy a' Pápa Ő Szentsége betegsége nem hogy könnyebbedett volna, de napról napra mind terhesebb. A' *Nápolyba* menő *Frantzia* követ *Gen. Canclaux*, *Rómába* igen nagy pompával bé érkezvén, onnan azonnal egy Kurirt küldött *Nápolyba*. *Gen. Merfeld* és *Marquese de Gallo Máylan*ba meg-érkeztenek, holott újjolag valamelly fontos tárgynak el igazittásához fognak nyúlui. — *Rovigóban* a' *Ízabadság* fáját nagy pompával fel ásván, annakutánna a' nép *Sz. Misét* halgatott, és *Te Deum laudamust* tartott. — *Frantzia* *Divisions-Generál Dellamagne*, *Bolognában* *Májusnak* 27-ken

A a a

egy olyan proclamatiót adott-ki, a' mellyben a' Bolognaiak függhetelenségüket nyilatkoztatta ki, minden polgárokat arra intvén, hogy magokat arra a' névre érdemesekké tenni igyekezzenek, egyszersmind azt is értékre adta, hogy minden szerentséjeket *Bonaparténak* köszönhetik. — *Livornóban*, Májusnak 23-kán, a' Frantziák egy eskadrajok igen reménytelenül érkezett-meg, melly is ezen hajókból áll: A' *Sas* nevezetű 74 ágyús hajó, mellyen 620 emberek vagynak. A' 80 ágyújú *Wilhelm Tell* nevezetű hajó, a' rajta lévő 800 emberekkel; ezeken kívül az *Igasság* nevezetű 40 ágyújú hajó 250 emberekkel, két fregattákkal, és egynéhány kisdéd rendbéli hajókkal együtt. — *Bonaparte* felől a' közönséges levelekben azt olvassuk, hogy midőn ő az ártillériánál való Generál lett volna, *Monaco* környékén egy régi torony mellé, a' mellyről azt beszélik, hogy *Caesar* is a' mellett gyakran megjelent volna, a' maga gondolatjainak megfontolásokra való nézve sok versbe element, ki is holmit jól megszokott fontolni, és igen kevés beszédű, az *Ossian* verses könyvét pedig el nem szokta magától hagyni. — Felölle írják azt is, hogy ő a' több virtussai között igen mértékletes is, és hogy a' maga ifjabb idejében kedvellett egy léánykát azért vetett volna meg, mivelhogy az őtet az itatra öfztönözte.

A' Gen. *Bonapartéhoz* küldetett deputatusok egymás után mind visszä hivattatván, helyekbe polgár *Mingotti* küldöttetett *Bonaparte* mellé, ki is őtet mindenütt követni fogja. — A' *Velentzei* mostani igazgató szék, Máj. 24 kén azt határozta-meg, hogy a' Status eddig vólt *Piombi* és *Pozzi* nevezetű útálatos fog házai lerontattatván, azoknak helyeikbe emlékeztető irások tétetessenek, ezen fog házoknak pedig, minden eddig vólt történetei irásba vétettétvén, a' ki nyomtattatás által közönségessé tétetessenek. — A' *Velentzei* municipalitás azt publicatatta, hogy *Bonaparte* rövid idő alatt *Velentzébe* akarván megérkezni, annakokáért az ő tiszteletére nagy solennitáshoz ke-

szüljenek. — A' békételesség tüze már *Génuába* is elharapozott, és az oda való népnek is egy része azt kívánja, hogy ottan is olyan változás legyen, mint szintén a' millyen *Velentzében* történt. Máj. 22 kén a' dolog már annyira ment, hogy a' polgárok egyik a' másikra tüzelvén, vagy 20-an közüllök el estenek, 40-nen pedig megsebesítetttenek, mellynek alkalmatosságával, a' keményebb fél, a' gyengébbek közül némelylek' házait felprédálta. — Ezen lárma hire *Máylanba* megvitettvén, *Génuába* azonnal Frantzia truppok küldöttetenek. — Az *Ankónai* municipalitás két deputatussai, Frantzia Divisions-Generál *Rey*-től az iránt kértének vala szabadságot, hogy a' fő Generálhoz menniek megengedvén, tölle azon (Pápa Birodalmához tartozó) tartománynak, a' *Cispadánai* Respublikával való egyesítését nyerhessék meg, mellyre Gen. *Rey* azt felelte nekik, hogy az iránt a' fő Generálhoz deputatiót küldeni szükségtelen volna, mivel a' Provintzia azt magától is megtelekedheti, mellyre a' municipalitás Máj. 16 kán szabaddá proclamalván magát, annakutánna az elébbeniektől különböző igazgatás módjához nyúlt. — Május 21-kén, mint a' patrioták' egy innep napján, a' Frantzia Generál a' nép előtt peroralt, 28-dikban pedig a' szabadság fája nagy pompával felásattatván, *Ankóna* tartománya szabadnak lenni hirdettetett ki. — A' *Toskániai* udvarnál eddig vólt Frantzia követ, polgár *Miot*; minekutánna a' *Korsikába* való küldetésit leg jobb ki menetellel végzette volna el, a' *Szárdinai* Királyi udvarhoz Frantzia követté neveztetett ki, mellyre való nézve Májusnak 20 kán, a' *Florentziai* udvartól elbútsúzván, 23-dikban *Turin* felé vette az útját.

Az *Adriatikumi* tengernek a' *Velentzeiek* által eddig elé minden esztendőben Májusnak 25-kén a' tengerbe nagy solennitással vetni szokott egy arany gyűrű által való eljegyzésebeli nagy pompa, ebben az esztendőben nem vitettvén véghez, e' helyett a' néppel egy innepet akartanak

tartottatni, de ezen innep tartása is más időre halasztatott, a' Velentzei Pátriárka mindazonáltal nagy pompával ment el a' municipalitás gyűlésébe, hogy ottan az ő hivsége iránt, a' ki-rendelt mód szerént a' maga hitét le-tégye.

A' szabadság fájának *Velentzében*, a' *St. Márk* piattzára való fel-ásatása Jun. 1-ső napjára határoztatott vala meg. — A' *Paduaiaktól* a' Contributióba fizetett 100,000 livrákon kívül, a' Frantziak sok naturalékat szedtenek-fel, de ezekkel is meg nem elegendvén, végre a' *St. Antal* templomát, a' *Páduai St. Antal* képitől, és egyéb más drága reliquiáktól is meg-akarván fosztani, ennek el-távoztatása végett, újjolag 35,000 livrákat kellett nekik le-fizetni, a' több templomokban találtatott minden arany és ezüst portékákat pedig erőszakoson el-szedték.

Az Olasz Ország széliről vett újabb tudósításokból azt olvassuk, hogy a' *Velentzei Doge* a' maga méltóságáról nemtsak az hogy le-mondott, hanem az újj municipalitás tagjává is lett. — *Klémentina* Kir. Hertzeg Asszony, a' maga követőivel egyetemben, ezen hónapnak 6 kán érkezett meg nagy pompával *Triestbe*. — A' Junius 3-kán költ *Velentzei* levelekből olvassuk, hogy még addig a' szabadság fája fel nem ásottatott, de azon solennitásra nagy készülétek tétettek — és már elvégeztetett volna, hogy a' *Doge* kalapját minden ékességével, és az úgy nevezett arany könyvel együtt, a' mellyben a' Patritziusok nevei vóltanak fel-irva, magok menthetetlenül el-egessék, és azoknak hamvait a' tengerbe öntsék, és hogy a' szegényeknek 14,000 ezüst Ducatikat osztogassanak-ki. (Egy ezüst Ducato 1 forintban és 33 krajtzárban megy *Velentzében*).

A' *Velentzei* municipalitás Jun. 1-ső napján tartatott ülésiben a' határoztatott-meg, hogy az eddig vólt szokások szerént való 24 órák el-töröltetvén, a' helyibe az Olasz Országon kívül mindenütt szokásba lévő nap fel-osztása kétszeri 12 órák által határozattassék-meg. — Egy közön-

séges levélből pedig *Génuá* iránt azt olvassuk, hogy a' köz nép erőszakkal akarván fel-ásni a' szabadság fáját, annak az aristocraták ellent akarván állani, ebből Máj. 27-kén igen nagy vér ontás szármozott ö közöttök, és hogy a' democratica igazgatás formája, ottan is bé-vétetett immár.

Frantzia Respublika.

A' *Párisi* Májusnak 22-kén költ levelek tartása ízerént, azok a' Candidatusok, a' kik közül a' Directorium újj tagjának kelletik választatni, e' következők: A' Helvétziai követ *Barthelemy, Bougainville*; Gen. *Beurnonville*; *Biellard* a' *Vendomei* nemzeti panaszló; és az ez előtt vólt Minister *Tarbe*; *Rhedon*; *Benupreau*; *Lobordonnais*; *Borda* egy eskadre vezére; és a' *Párisi* Departementum' ez előtt vólt Administratorá *Germain Garnier*. — Az 500 személyekből álló tanátsnak, Máj. 20-kán tartott ülésiben praesidealván leg előbbször *Pichegrü*, midön a' maga székít el-foglalta vólna, ezen rövid beszédet tartotta: „Polgárok és törvénytévők! Azon hozzám mutatott jó indúlatokért, hogy engemet Praesessé válloztattatok, a' leg elevenebb érzékenységből szármozott háládatossággal tartozom tinéktek, minekokáért a' ti hozzám mutatott tiszteleteteket a' maga egész valóságában kívánom is meg betsülni, de egyízersmind azt is érzem magamban, hogy én azokkal a' tulajdonságokkal, tudományokkal nem bírók, a' mellyeknek egy Praesesben fel-találtatni méltán lehet meg-kivánni; annakokáért ezen fő helyre csak abból a' fundamentumból bátorkodom kiállani, mivel azzal hizekedem magamnak, hogy az én fogyatkozásomat a' ti jóságatok fogja ki-potolni, a' mellyre nékem annyival is inkább nagyobb szükségem vagyon, mivel én előttem sok rendbéli szokott formalitások éppen esméretlenek.” Az 500 személyekből álló tanátsnak ugyan ezen ülésiben *Penieres* azt adta-fel, hogy a' nép 5 szofzollóit *Aimet*, *Messart*, *Pollisardot*, *Ferrand*, *Baillandot*, *Gault*, a' kik a' közönséges békesség

helyre állásáig, a' Brumairnak 3-kán költ törvény tartása szerént suspendáltattanak, azon törvény végezése alóll vétetessenek ki, melly iránt ám-bár sokat vetélkedtenek légyen is, de abban vég-tére tsak tsak ugyan meg egyeztenek. — Ezután *Lehardi* azt mondotta, minthogy a' törvénynek nemtsak mindeneket egyaránt óltalmazni, hanem az arra méltókat is egy formálag kelletik meg-büntetni, erre való nézve azt kívánom, hogy a' Respublika 4-dik esztendejében, a' Floréalnak 21-kén hozott azon törvény, mellynek tartása szerént, a' vólt Convent tagjai közül 198-an, a' hivatalókra fel-vétethetetlenekké neveztettenek vala ki, el-töröltessék, és a' *Lehardi* ezen fel-adása decretaltatott is.

Ugyan a' fennebb meg-nevezett *Párisi* levél hirleli azt is, hogy a' Frantzia Respublika Angliával még semminémű békességbéli tractatusra nem lépett, és hogy azok a' személyek is, a' kik nem régiben *Calaisból* ki-indúltanak, tsak a' fog-jok mentől hamarább való ki-tseréléseket akarták közelíteni. — *Sieyes* egy írása által mind a' két törvényttévő testnek meg-köszönte azt, hogy az ő betegsége alatt való idejebéli szerentsétlenségéből részt vettének, és egyfersmind az iránt is jelentést tett, hogy az ő karjának mozgatására szükséges erőnek meg-nyerése végett, nékie szükséges vólna feredővel élni, és azért el is fogna utazni. —

Az 500-zak tanáttsába, Májusnak 20-kán, az ide alább meg-nevezett nemzeti képviselők léptek bé: u. m. *Albespy. Amelot. Aréna. Aubépin. Azais. Bailleul* (de l'Orne). *Bertrand Barrère. Baudot. Bayard. Béchade Cazaux. Belligny. Béranger. Bernardy. Beytz Bezotte. Blain. Boissi-d'Anglas. Bonaventure. Besschaert. Boulay. Boerg Laprade. Brabauder. Brohon. Brunet. Caigny. Calonne-Duvasne. Capblát fils. Carrier-St-Mark. Chabaud. Chable-d'Essay. Chambé. Changarniet. Charles. Chevallereau. Clairon. Collard Collet-des Costils. Corbière. Corbun. Corne. Couillon. Courbon-St-Genest.*

Dubray. Dauchel. Dauchez. Debacque. Debatz. Debonnières. De la Hante. Delbrel. Delorme. Delpierre. Delpit. Delsaux. Deschamps-Couturier. Descordes. Desnos. Devroé. Duchesne. Duclaux. Dufresne. Dupeloux. Dupoy. Emmery. Eschasseriaux aîné. Febvre. Ferrand. Ferry. Freyssenet. Frizon. Galié. Galtié. Gautier Lamotte. Gesnouin. Ginesset-Persegals. Grangier-Grappe. Grégoire de Rumare. Hannaire-Viéville. Hannecart. Hellot. Haussy-Robécourt. Henry-Longuève. Hoverland. Huchet Dreux. Imbert. Imbert-Colomés. Jacqueminot. Janot. Jard-Panvillers. Jarry (du Calvados). Johannet. Joubert-Bonnaire. Jordan. Jourdan (de la Nièvre). Jourdan de la Haute-Vienne). Keller. Laboulaye. Lacarrière. Lamy. Laujacq. Laurans (du Tarn). Leclere (de l'Yonne). Ledesvé. Lejaune. Lemaire. Lemoal. Leroux. Limon. Lorrier. Louvean. Lynch. Mac-Curtin fils. Maillard Jabainville. Maine-Biran. Maugenest. Menjot. Metz. Mieulle. Millange. Moisson-Devaux Nairac. Norman. Nourrisson. Pavie. Pénières. Pichegru. Picot Lacombe. Pison du Galland. Poncet Delpech. Ponsard. Poulain Grandprey. Prévost. Delacroix. Quatremer de Quincy. Quesnel. Rampillon. Rateau. Ricour. Rivière. Roemers. Rosset. Rouch. Royer-Collard. Rore. Saint Aignan. Saint-Gervais. Saint-Floront. Sallenave. Salicetti. Saurine. Sausset. Serive. Selves. Serclot des Guyonnières. Sivard. Tarangget. Tarbé. Tardiveau. Tastu. Thenard. Thorel. Thorel. Trumeau. Vallée (de la Meuse). Van Huttem. Vasse. Vandelin. Vauvilliers. Villaret-Joyeuse. Wilhem. Willot.

Batáviai Respublika.

Hágából Máj. 27-kén. A' Batáviai Nemzeti Gyűlésben az adattatott fel, hogy a' Generalis Congregatió Augustusnak 1-ső napján tartattasék, és hogy a' Constitutió el-fogadása, vagy annak meg-vetése iránt, azon a' napon voxoljanak. A' Nemzeti Gyűlés már el-végzette, hogy tsak egy Nemzeti Universitas légyen, tudni illik a' Leydai, ezen kívül pedig három Akadémiák állit-

tattassanak-fel, egy *Harderwikben*, a' második *Gröningában*, a' harmadik pedig *Brédában*; az *Utrechti* és *Franckerai* eddig vólt Professorok pedig *Brédába* tétetessenek által. — De az Akadémiákban senki ne graduáltathassék.

A' rab szolgakkal való kereskedésről a' decretaltatott, hogy a' Constitutióban azon tárgy iránt semmi emlékezet nem tétettvén, a' törvényttévő testnek a' végett adattassék által, hogy a' részben is mit kellessék tselekedni, abban módot találjon fel. — Melly szerént a' fekete színű emberek szabadságok mellett, akármelley keményen perorált légyen is *Repraesentans Breede*, mint szintén Angliában *Wilbelforce*, mindazonáltal a' Négerek, a' Hollándiaiak napnyugoti *Indiai* birtokokban, még is *pro hic est nunc* rabszolgáknak maradnak. — *Hágában* is nagy hire futamodott annak, hogy az Anglusok, a' Spanyolok' arany bányájokat *Perut* el-vették vólna. — *Dünkirchennél* 12 — 14 ezer emberekből álló tábor fog le-telepedni. — Az Anglusok a' napkeleti *Indiai* companiának egynéhány hajóit újjolag el-vették, a' mellyek kövekkal, és darabba lévő arannyokkal gazdagon meg-vóltanak terheltetve, és *Batáviából* indúltanak vala útjokra. — Admirál *Dundas* is a' Batáviai kikötő helyeknek alkalmatlanságokra és akadályokra lenni, még eddig meg nem szűnt. — Egy *Amsterdami* leg újjabb levélből azt olvassuk; hogy a' Frantzia Directorium, a' Prussziai Királyhoz a' végett küldött vólna el egy Kurirt *Berlinbe*, hogy a' Batáviai Respublikát, a' *Helytartón* kívül is Respublikának lenni meg-ismérje, és hogy azon Kurirnak olyan rendelés lett vólna ki-adattatva, hogy mig válasz adattatik, mind addig múlasson *Berlinben*. — A' Frantzia Directorium ezen kívánságára minémü válasz adattatott, ezt még eddig elé tudni nem lehet, de azt, mint bizonyost, úgy beszélik, hogy a' Hollandiai vólt helytartó, feleségestől együtt, *Londonból Berlinbe* váratik meg érkezni.

I r l á n d i a.

Az *Irlándiai* újjabb tudósítások szerént, leirhatatlan az a' rendeletlenség, mellyet az Insurgensek ottan szerzettenek, a' kik mindazokat, valakiket a' Királyhoz hiveséggel viseltetni tapasztaltanak, nemtsak nagyon üzőbe vettenek, hanem e' mellett meg is kezdettenek fosztagatni. De ezen tudósítás tartása szerént, még is nagy reménységgel vagynak ahoz, hogyha az ármádia magát megvesztegettetni meg nem engedi, a' tsendesség, és a' jó rend újra helyre állittatik. — A' Lord Lieutenánt Máj. 17-kén, az Insurgensek' hibájok' megengedésekre való nézve, ezen ide alább meg irt foglalatú Proclamatiót publicaltatta: — „Minthogy ebben az Országban, az úgy nevezett egyesült Irlándusok között, olyan fel-támodás és öszve esküvés ütötte-ki magát, mellynek feltett tzélja szerént, az a' Királyi Felség, és a' Parlamentum méltóságát semmivé tenni, a' Constitutiót fenekestől együtt fel-forgatni igyekezik, és minthogy ezen párt ütök száma, napról napra mind inkább inkább öregbedik, és a' kik azon tettetésből való szin alatt szoktanak öszve gyülekezni, mintha földi almát akarnának vagy ki ásni, vagy plántálni, vagy pedig valamelly halottnak eltemettetésén megjelenni; továbbá, minthogy ezen emberek a' Királyi Felség hiveséges jobbágyai közül, sokaknak házaikra nemtsak réa ütöttek, hanem azokat fel is prédálták, egy rakás élő fát azért vagdaltanak-ki, hogy azokból a' vélek egyesült párt ütök fel-fegyverkeztetésekre fegyvereket készítsenek, és az Ő Felsége hadi népe közül is azokra réajjok tüzelni mérésztettenek, a' kik a' végett küldettenek vala ki, hogy a' fel-támodottakat le-tsendesítsék; végtére, minthogy a' polgári minden erő, az ő le-tsendesítésekre elégtelen, a' kiknek el-nyomásokra való nézve minden erővel rajta kelletik lenni; erre való nézve el is végzettük magunkban, hogy az illetén gonofzságok meg-akadályoztatásokban, a' mennyire tsak az erőnk engedi, foglalatoskodni

el ne múlassuk. Annakokáért minden lakosokat is arra irtünk, hogy a' pártütők közé magokat tellyességgel ne elegyítsék, hanem inkább, a' hol azoknak valamelly öfzve gyűlések találna lenni, azt a' közelebb lévő hadi tiszttviselőknek azonnal bé jelenteni el ne múlassák, minthogy az Ő Felsege trupjainál lévő minden tiszteknek parantsolat adattatott ki az iránt, hogy az Ő Felsege koronája ellen pezterkedőket, és a' közönséges tsendesség ellen rugoldazókat, a' fegyver erejével nyomják-el. — E' mellett minden lakosokat arra intünk, hogy valakik az úgy nevezett egyesült Irlándusok' fegyvereiket, ágyújokat el dugva lenni tudnák, azt vagy bé jelenteni, vagyha nállok vólnának, azokat ki adni el ne múlassák, bizonyosokká tévén őket ezennel az iránt is, hogy mind azok, a' kik a' partütőkkel öfzve találtnak vólna elegyedni, hogyha Juniusnak 24 ke előtt, a' magok előbbeni kötelességekre vissza téréndenek, a' magok hivségek iránt hiteket le fogják tenni, és az ezután jó magok viselete felöll, 7. esztendőre kezeseket állittanak, mindazoknak vétkeik, a' feledekenység tengerébe vettettétvén, az által közönséges pardont, vétkeik meg botsáttását fognak kapni, ide nem értvén azokat a' személyeket, a' kik már el fogva vólnának, és gyilkosságot tselekedtenek, vagy pedig égettenek.

Nagy Britannia.

A' Parlamentum alsó házában, a' *Londoni* polgárság újjolag azt sürgette, hogy a' Király mostani Ministerei, a' magok hivatalyaktól foztattassanak meg. A' nép 4 Repraesentansai egyik a' másikat meg nem értvén, kettő közüllök a' mostani Ministerek ditsérete elé befzéléssel állott elé a' Parlamentumban, és a' többek között azt mondotta, hogy a' kik a' polgárság közül, a' mostani *Fungens* Ministerek le-rakattatásokat kívánják, azok a' polgárságnak nem az elé valói közül valók. — *Hobhaus* pedig mind azon iparkodott, hogy a' Ministerek hibájok nagy vóltát

meg-mutatván, az által őket utálatosságba ejtse, és ilyen formálag meg-buktassa, a' ki a' többek között azt adta-fel, hogy ők a' mostani had folytatásával, a' Britanniai teméntelen sok vér folyása mellett, Angliát 100 milliomnál több adosságba ejtették. — *Hollandiát* az ellenség veszedelmétől meg-akarták menteni, de a' még is az ellenség kezibe esvén, újj Respublikává lett. — A' mi mostani Ministereink, mond *Hobhaus*, mind a' Frantziák finántziája veszedelmét jövendölték, és e' mellett a' mi *Creditumunk* kapott olyan sebet, a' mellyből nem könnyen gyógyúlhat-ki. — A' Ministerek a' Britanniai népet az által akarták le tsendesíteni, hogy az ő szájokra lakatot vessenek, de ennek is mi ki menetele lett, az Angliai flottán lévő mátrozok helyes kérések következése megmutatta. — A' Ministerek nemtsak azt tselekedték, hogy az *Irlándiai* nép is tollünk el-idegenegett, hanem e' mellett az Angliai Constitutióznak azt a' szépségét is meg undokitották, a' mellynek ékességén az egész világ irigységgel tsudálkozott vala. — De a' nagy *Pitt* mindezeket a' beszédek is hideg vérrel vévén, a' nélkül hogy ő ezekre tsak egy szót is szollott volna, ellene tsak 59 tzen költenek ki, melléje pedig 242 tön állottanak, és így ekkor is diadalmoskodott.

Londonba annak kezdett vala hire futamodni, hogy a' Királyi Ministerium el végzette volna immár, hogy az *Irlándiai* Catholicusok kérése teljesíttessék, és hogy ezen hirnek meg-vitelével, Gróf *Cornwallis* indúlt volna útra *Irlándiai* felé, olyan hatalom is adattatván néki néki, hogy az ott fel-zendült nép fejivel tractálhasson, de az újjabb *Londoni* levelek azt hirlelik, hogy *Cornwallis* azon követtséget azért nem akarná elfogadni, mivel a' szerezént néki a' V. Királynál nagyobb hatalom adattatott volna.

Az Angliai regimentek közül negynél, egy éjtszakára kelve, a' katonaság pártütésire ösztönözö tzédulák szorattatván széjjel, a' katonaság a' maga Királyához olly nagy hiveséggel viselte-

tett, hogy ő, azon tzedula szerzője ki-tanúlhatása végett, 100 font sterlinget tett fel-jutalomúl a' gonoltság ki-nyilatkozatojának. — *Londonban* is hasonló tzedulák hányattatván-el, azokat a' katonák el-égették. — Azok közül a' Spanyol fre-gatták közül, mellyek az Admirál *Jervis* kezibe estenek vala, az egyiken találtatott a' *Spanyól Amerikai V. Király* is. — Azon újj sziget, a' mely-lyet nem régiben *Tate Bombay Úr* talált-fel, az ő tiszteletére *Tate* szigetjinek neveztetett. Ezen szigetnek lakossai, ki-vévén a' fejer népek egy részét, mind mezittelenen járnak, és vad módra élnek. — A' *Londoni* Damák módija most *à la Würtemberg*. — A' *Gibráltári* Anglus Gubernator-nak, *Gen. O'Harának*, egy igen szép Arabiai lovat küldött ajándékba a' *Marocói Császár*.

Az Orosz Birodalom szeléről.

Máj. 2-kán. Az Orosz Császár úgy végzette-el magában, hogy *Moskauból* ezen hónapnak 14-kén ki-menvén, onnan az Ország nagy Cancellariussától *Hertzeg Besborodkotól* kísértetve, *Smolensk* felé utazzon, Jun. 19-kén pedig, *Pétersburgba* vissza érkezzék. — Ő Felségek még Nagy Hertzeg és Hertzegné korokban, 1788-ban, Jan. 4 kén meghatározták vala magokban azt, hogy az Orosz Birodalombéli Császári tronusba való következés, minémű rendel tartottassék ennekutánna, a' melly végezést írásba tévén, a' Császár Ő Felsége, azt a' maga meg-koronáztatása napján is meg-erössítette, és a' *Moskai* fő templombeli óltárra letévén, ottan közönségessé tétettetett.

Spanyól Ország.

Madridból azt írják, hogy az oda való Politikusok ege Atmospherája, a' terhes fellegekkel nagyon el vagy on borittatva, és hogy az *Amerikai* tudósittások is, Spanyol Országra való nézve nem a' leg kelemetesebbek közül valók, mint-hogy az ő egynéhány rendbéli hajójok, egy 74

ágyús linéa hajóval együtt, a' mellyek *Kadix* felé eveztenek vala, az Anglusok által el-vétettenek. *Havana* is, a' *Cuba* szigetével egyetemben igen nagy veszedelemben vagyon, minthogy azon 12 linéa hajók, a' mellyek Antillennél vóltanak, hárman kivül mind el-fogattattanak. — A' békesség fejedelméről az a' hir, hogy ő *Párisba* utazni, és a' Frantziákat az Anglusokkal való meg-békélésre szándékoznék réá venni. — *Lissabonból* Májusnak 18 kán érkezett meg *Párisba* egy követ, a' Portugallia követet kerésvén ottan, de a' követnek el-kellevén *Párisból* mennie, az Országon kívül lévő dolgokra ügyelő Minister, a' Kurirt, a' követ fel-keresésére való nézve, *Amsterdámba* igazította. — Némellyek attól kezdettenek tartani, hogy Spanyol Ország is ma hónap aequi librium-ba fog jöni Hollándiával. — A' *Párisba* lévő Velentzei követnek is, Máj. 19 kén *Párisból* ki-kellett volna mennie, hogyha az alatt a' Directorium, a' *Velentzei* larmának már le-tsendesített állapotjáról, *Bonapartétól* tudósittást nem vett volna.

Német Ország.

A' *Rénus* felső mellyékiről azt irják, hogy a' Frantziák a' *Kéhli* erősséget újjolag építeni kezdettek, a' Császáriak pedig, a' magok keménysántzaikat *Ulmánál* ásni még máig se szüntenek volna meg. — A' Prusszusok is, a' Lengyel Országi régi várakat meg-kezdettek újjittani, és azok mellett, *Warschaunál* is egy úgy vár építéséhez kezdettenek. — *Gengebachból*, *Schutternból*, *Ettenheim Münsterből* a' Praelatusok kezesekül *Strafsburgba* vitettettek, mig azon helységek, a' réájok vetett 30. 30. ezer livrákból álló Contributiót le-fizetik. — Minthogy az *Ulmai* erősségek építését még továbbrá is mind folytatják, erre való nézve a' *Svéviai* kerületbeli Statusok, *Augsburgba* költöztenek által. — Az *Ulmai* erősségek építésekre, *Württemberg* is sántzásokat kéntelenített által küldeni. — A' *Kéhli* erősség építésiben, a' katonákkal együtt 6000 *Alsátziaiak* dolgoznak. —

Barthelemynek Máj. 28 kán vitetett meg annak a híre, hogy ő a' Directorium tagjává neveztetett volna ki. — Fő Generál *Hoche* Máj. 31 kén ment keresztül *Frankfurtumon*, és úgy kezdettenek iránta vélekedni, hogy ő *Párisba* fogna menni.

Wetzláról Máj. 31-kén. Azok a' Frantzia truppok, a' mellyek a' közelebb múlt héten *Wetzlártól* nem messze kezdettek vala magokat visszahúzni, újjolag a' *Láhnus*, mellé *Giessen* felé kezdettenek nyomúlani. — *Giessenben* és *Butzbachban* még feles számú Frantziák vagynak, a' *Hoche* fő kvártélja pedig, még mind *Friedbergben* vagyon. *Nassauból* Máj. 28 kán azt írják, hogy a' *Láhnus* mellyéke tele van Frantziákkal, és *Montebaur* környékén 12 — 15 Fr. katona lévén bé szálva egy házba, minden eledelre tartozó dolgokat úgy megemefztettenek, hogy a' föld népe az éhség ízenvedésitől kezdett tartani.

Elegyes Dolgok.

A' Frantzia Policiae Ministernek, a' maga rendszer fizetésen kívül 2 millió 540000 liver rendeltetett a' Respublika 5 ik esztendejére. — Gr. *Ostermann* Orosz Status Cancellarius vénsége és gyakorta való erőtlenségei miatt eddig ditsiretesen viselt hivatallyától vég bútsút vet. — Úgy hallatik, hogy Hertzeg *Besborodko* fog azon fontos tisztségre emeltetni. — A' *Würtembergi* örökös Hertzeggel öfzve párositatott Angliai Hertzeg *Aszszonynak* mennyegzői koronája 7000 font sterlingre betsültetett. — *Lövenben*, vagy *Lovaniumban* *Brabantiának* nevezetes várasában, igen veszedelmes zenebona ütötte ki magát Májusnak 21-kén, a' midön a' Frantzia Commissarius az engedetlen papokat a' templomban meg fogatatta volna. A' nép fel zendülvén reá rohant a' Frantzia katonákra, 's velek üstökbe kapván, mind közülök, mind a' katonák közül egynéhány ember el vesztette az életét. — Hasonló, de különböző okból származott zenebona támadt a' *Luxemburgi* tartománynak *Sz. Hubert* nevű vára-

sában, a' midön a' municipalitás parantsolatjára az oda való tornyokból a' harangok le szedettetvólna. — A' *Párisban* tartózkodó *Moguntziai* Clubistak erőssen sürgetik azt, hogy a' *Rénusig* terjedjen ki a' Fr. Respublikának határja, vagynak is sokan a' nemzeti képviselők közt, a' kik kedvező szándékkal vagynak erántok. — A' *Londonba* küldetett Frantzia deputatusok, nem azért mentenek oda, hogy békességes tractába botsátkozzának a' Kir. Ministeriummal, hanem hogy a' Britfusok által el fogattatott Frantzia mátrozokat felszerellyék és ki váltsák, a' kiknek 10000 főre tétetik a' száma. Ezen alkalmatossággal a' Fr. fogóságba esett hires Anglus hajós Kapitány *Schmitt* is ki fog szabadúlni. — Gen. *Kosciusko Riemcewitz* Úrral Máj. 10 kén ment által *Gothenburgból Londonba*, a' honnan *Amérika* felé fogja venni a' maga útját.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből Májusnak 15 ik napján. Sz. N. Várorossában egy gonosz férj minden költség nélkül meg akarván nem szerette feleségétől válni, illy fortélyt gondolt ki magában. Vasárnapi napon, midön a' Templomba egészlen felkészülve látná feleségét, meg parantsollya néki, hogy maradjon oda haza a' márháknál, mivel ő más dolgai miatt azokkal most nem bánhat. Az ártatlan feleség enged szavának, 's othon marad, a' férje kevés vártatva bé megy a' házba, 's úgy meg kallantya a' feleségét, hogy azonnal el ájúl, melly meg esvén frissen ölébe kapja, egyenesen szalad vele a' kúthoz, és midön szinte abba bé vetni akarná, ártatlan felesége isteni gondviselésből fel eszmélkedik ájulásából, és a' kút ostort meg kapván, azzal eggyütt le zuhan a' kútba. Mellyre férje egyik gonofzságát a' másikkal tétetni akarván, a' kút ostort addig akarta rázni, hogy szegény feleségét a' vízbe döfölhesse; de újolag más isteni gondviselés járúlván elő, a' sikóltásra emberek szaladtak oda, kik ezen fenevadat gonofzságában meg gátolták, és már most

ő nékie is várni kell gonosz tettének érdemlett jutalmát.

Tudománybeli megjegyzés.

Még az 1794-dik esztendőben, Mártziusnak 25-dik napján költ Magyar Hirmondó darabja a' kezembe akadván, annak 424 dik lapján azt látam, hogy valamelly utazó tudósitta azon újság' íróit egy Prágai Manuscriptumról, mellynek elején ez vagyon: „Praefatió in Epistolas Johannis de Zredna olim Protonotarii Cancellariae Regis Hungariae recollectas, in hoc Volumen per *Paulum de Quanicis* Presbiterum.” Azon hozzá adással, hogy a' meg bóldogúlt II-dik *Leopold* Tseh Országai Koronáztatására vólt Magyar Méltóságok közül egynéhányan azon Manuscriptumot meg vizsgálván, meg ígérték, hogy annak ki-adásában fognak szorgalmatoskodni etc. — Mivel vagynak a' Kurir Olvasói közül olyanok; a' kik ezt a' tudósítást nem olvasták; és szép dolgot tselekeznek, ha azon levelekkel meg-esmerkednek, mivel azokból az akkori mind Ekklesiái, mind világi állapotja meg-tettzik Országunknak: adjuk tudtára a' Kurir által a' Publikumnak, hogy azon Manuscriptumot *Schwandtnerben* ki-adattatva lehet látni az ő. — *Scriptores Rerum Hung. Veteres* és *Genuini* etc. titulusú Könyvének második Tomussában a' pag. 1. ad 106. illy titulus alatt: „Johannis de Zredna Cancellariae Regis Hung. olim Protonotarii Epistolae in diversis negotiis statum Publikum Regni Hungariae concernentibus ab Anno Christi 1445 usque ad An. 1451. Gubernatoris nec non Praelatorum et Baronum hujus Regni nomine exaratae, per *Paulum de Ivanich* (nem *Quanicis*) Dioeceseos Zagrabiensis Presbyterum Altaris S. Pauli in Ecclesia Varadiensi Rectorem; et Cancellariae Reg. olim Notarium, Vivente adhuc Auctore in hoc Volumen congestae.”